

ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGELERİ

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI
TABİAT VARLIKLARINI KORUMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

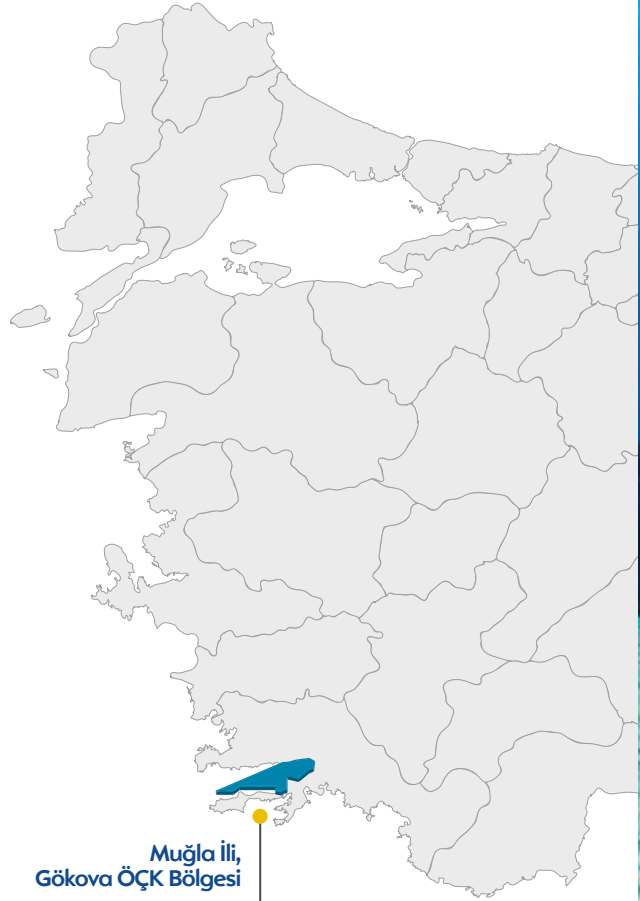
Türkiye'nin en büyük körfezlerinden biri olan Gökova Körfezi, zengin flora ve faunası ile ekolojik yönden büyük öneme sahip bir alanı kapsamaktadır.

GÖKOVA

Mavinin Binbir Tonunun Görülebildiği Gökova

Türkiye'nin en büyük körfezlerinden biri olan Gökova Körfezi, zengin flora ve faunası ile ekolojik yönden büyük öneme sahip bir alanı kapsamaktadır. Ülkemizin güneybatı ucunda Ege ve Akdeniz'in birleştiği noktada yer alan Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi, bu iki bölgenin bitki örtüsü özelliklerini içinde barındırmaktadır. Bununla birlikte bölge, korunması gereken özelliklere sahip birçok karasal canlıya ev sahipliği yapmaktadır.

Kum Köpek Balığı

Gökova

Özel Çevre Koruma Bölgesi

1988 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla özel çevre koruma bölgesi olarak ilan edilen Gökova Körfezi, Muğla ili, Ula ve Marmaris ilçelerinin bir kısmı ve bunlara bağlı 7 mahalleden oluşmaktadır. Akyaka, Gökova, Akçapınar, Gökçe, Çamlı, Aşağıbördübet, Karacaköy ve Çetibeli yerleşim alanlarını içine almaktadır.

Gökova

ÖÇK

Bölgesi

Özellikleri

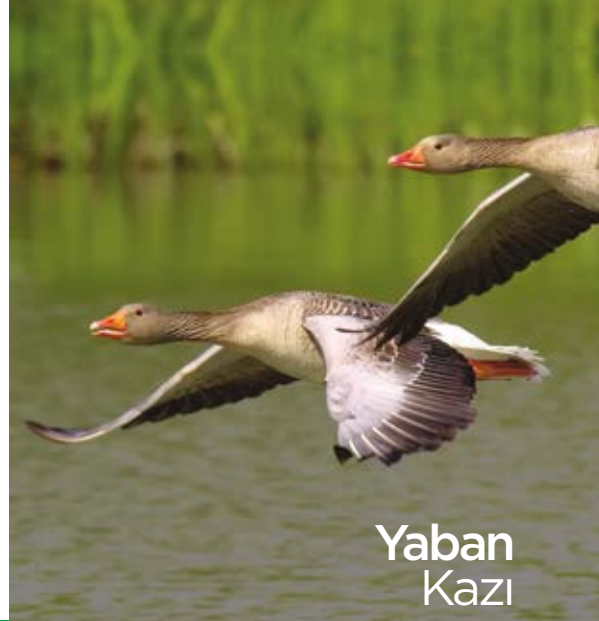
Gökova Körfezine kadar uzanan Batı Menteşe Dağları ve Ula çöküntü alanlarını oluşturan Doğu Menteşe Dağları ile Gökova Körfezine egemen durumda yükselen Yaran Dağları, bölgenin önemli yükseklikleridir. Koruma alanının büyük bir bölümü aynı zamanda birinci derece doğal sit alanı olarak belirlenmiştir. O nedenle bölgeyle ilgili yapılacak değerlendirmelerde ekolojik ve kültürel değerlerin korunması ve alandaki sosyo-ekonomik etkinliklerle birlikte sürdürülebilir çevre özelliğinin deniz ve kara ile birlikte ele alınması önem arz etmektedir.

Beldenin kuzeyine 1 kilometre yukarıya doğru gidildiğinde aniden yükselen bir ormanlık yapıyla karşılaşmaktadır. Doğuya doğru ise tatlı suların kaynakıldığı Kadın ve Akçapınar azmakları arasında beldenin eşsiz ovası bulunmaktadır. Tüm bölge genelinde dere yatakları azmak olarak adlandırılan küçük su birikintileri şeklinde denize açılmaktadır. Azmaklarda sazlık, bataklık, çayır gibi alanlar yana çoğu kez de iç içe yer almaktadır.

Gökova
Körfezi

Bitki Örtüsü ve Canlı Türleri

Yaban
Kızı

Bölgede tespit edilen başlıca türler şunlardır: kum köpekbalığı (*Carcharinus plumbeus*), su samuru (*Lutra lutra*), Akdeniz foku (*Monachus monachus*), deniz kaplumbağası (*Caretta caretta*), ada martısı (*Larus audouinii*), balık kartalı (*Pandion haliaetus*), tavşancıl (*Hieraetus fasciatus*), kara doğan (*Falco eleonora*), İzmir yalıçapkını (*Halcyon smyrnensis*), karaboğazlı ötleğen (*Sylvia rueppelli*), orfoz (*Ephinephelus marginatus*), pına (*Pinna nobilis*) ve deniz eriştəsi (*Posidonia oceanica*). Boncuk Koyu,

Kum Köpekbalığı

kum köpekbalığının Akdeniz'de bilinen tek yavrulama alanıdır. Ayrıca ülkemizde balıkçılık sektöründe ekonomik değeri yüksek bazı türler de Gökova Körfezinde yaşam alanı bulmaktadır. Bunlar arasında beyaz lahos (*Epinephelus aeneus*), kara lahos (*Epinephelus costae*), böcek (*Palinurus elap-has*), çipura (*Sparus aurata*), karides (*Penaeus kerathurus*), karagöz (*Diplodus vulgaris*), kırma mercan (*Pagellus erythrinus*), ahtapot (*Octopus vulgaris*) ve dilbalığı (*Solea solea*) sayılabilir.

Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesinde maki özelliklerine sahip bitki örtüsüne ek olarak zeytinlik alanlar da önemli yer tutmaktadır. Ayrıca, kızılçam (*Pinus brutia*) ve günlük ormanları (*Liquidambar orientalis*) büyük bir değer taşımaktadır. Bunu karaçam, fıstık, sedir ve ardıç gibi iğneli ağaçlarla meşe gibi yapraklı ağaçlar izlemektedir. Ayrıca, yer yer sandal, piren, akçakesme, defne, çitlembik ve keçiboyunu gibi ağaçlar ve ağaççıklar vardır.

Gökova Körfezi

Bölge fauna açısından da oldukça zengindir. Bölgenin hemen hemen her kesiminde rastlanan kanatlı hayvanlardan üveyik, bıldırcın, tahtalı keklik, karabatak, balıkçıl, çobanaldatan, kırlangıç, ağaçkakan, sığırcık, karatavuk, bataklık, karga, çaylak, çil, yaban ördeği, yabankazı, dağ serçesi, kartal, şahin, atmaca ve baykuş bölgede yaşam alanı bulmaktadır.

Gökova Körfezi

Bölge antik çağlarda Karia adıyla bilinmektedir. Karia'nın bilinen tarihi İyonların bölgeye yerleşmesiyle M.Ö. 2600 yıllarına kadar dayanır. Bölge M.Ö. 484 ile M.S. 405 yılları arasında Atina öncülüğünde kurulan Delos Deniz Birliği'nin yönetimine geçmiştir. M.Ö. 405 yılında Delos Deniz Birliği'nin son bulmasıyla birlikte bugünkü adı Sedir Adası olan "Cedrea" Spartalı Komutan Dysandros tarafından tamamen tahrip edilmiştir. Sedir adası antik döneme ait kalıntıları ihtiva ederken Kozlukuyu ve İnişdibi Mahallesi civarlarında da bu dönemden kalma kaya mezarları ve

akropolis yer almaktadır.

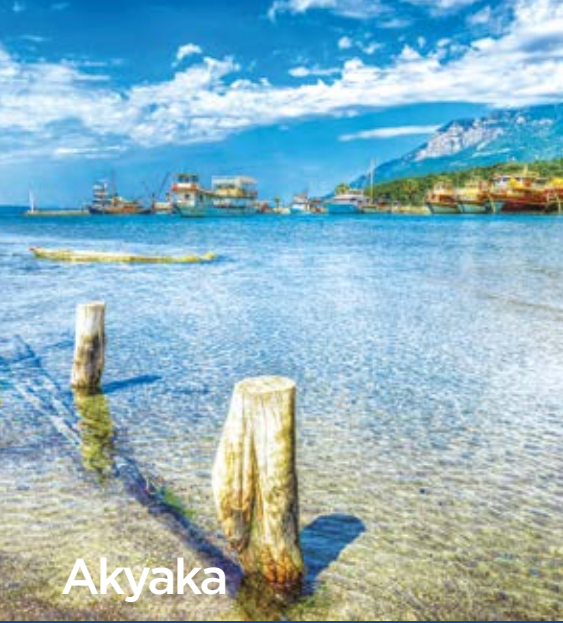
12. yüzyılda Selçuklu Devletinin yönetimine giren bölge, Karia Menteşe Bölgesi adını almıştır. Önce başkenti Milas olan Menteşe Beyliği'ne giren Gökova, daha sonra da Osmanlı egemenliği altına girmiştir. Bu zengin tarihsel geçmişi nedeniyle bölge pek çok tarihsel kalıntının sergilendiği bir yer olma özelliğine sahiptir.

Sedir Adası

Bölgede önemli alanlardan birisi de Ketra, Setra, Sedir veya Şehirlioğlu Adası olarak bilinen Sedir Adası'dır. Ada, Gökova Körfezi'nin güney kesiminde yer almakta olup, Helenistik ve Roma devrine ait yazıtlar ihtiva etmektedir. Sedir Adası doğal ve arkeolojik sit alanı olarak belirlenmiştir. Ada ünlü Kleopatra Plajı ile tanınmıştır. Burada görülen kumun dünyada bir benzerinin sadece Kızıldeniz'de olduğu bilinmektedir. Apollon tapınağı, Tiyatro ve Nekropol kalıntılarının yer aldığı adada tiyatro günümüzde oldukça iyi durumdadır.

Akyaka

Akyaka

Yılın büyük bölümünün sıcak geçmesi nedeniyle bölgede deniz ve kültür turizmi son otuz yılda hızla yaygınlaşmıştır. Bu nedenle bölgede bulunan çok sayıda koy ve körfezde yatçılık, mavi tur, yamaç paraşütü gibi turistik etkinlikler gün geçtikçe daha çok yaygınlaşmaktadır. Bölge, pansiyon ve küçük otel işletmeciliği tarzında turizm aktiviteleri ve yazlık konut açısından ilgi odağıdır. Geçmiş yıllarda Muğla ilinde turizmin hızlı gelişimine rağmen, Gökova bölgesinde ancak Akyaka beldesi bu gelişime katılabilmiş, buna bağlı olarak bazı çevre sorunlarıyla karşı karşıya

Gökova Dalış

kalmıştır. Balıkçılık bölgede önemli bir istihdam alanı olmakla birlikte özel çevre koruma bölgesi kapsamında her yerde balık avlanması mümkün değildir. Kıyı balıkçılığı bölgede daha çok kıyı uzatma ağıları, olta ve paragatlarla yapılmaktadır. Avlanan balık türleri olarak başlıca kefal türleri yakalanmakla birlikte bunları kupes, sardalya, istavrit, mırmır, mercan, karagöz, çipura, barbun, levrek, lahoz ve akya izlemektedir.

Akbük Koyu

Türkiye'nin Eşsiz Doğal Güzelliklerini İçinde Barındıran

Gökova

Son yıllarda bölgeye gelen turist sayısının artması nedeniyle koruma-kullanma dengesinin doğru değerlendirilmesi gerekliliğini açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Çevre kirliliğine yol açacak veya karasal-denizel yaşam alanlarının yok olmasına neden olabilecek her türlü faaliyetin ortadan kaldırılması özel çevre koruma açısından önem arz etmektedir. Bu kapsamda sürdürülebilir çevre yapısının oluşturulması ancak bölge halkının desteği ve kamu kurumlarının teşvikiyle gerçekleştirilebilecektir.

